

Kortrijk Centrumstraten

Determinatie van de natuursteenvondsten.

dr. Sibrecht Reniere

Gent, 04/03/2024

Inhoud

Introductie.....	3
Witte kwartsareniet	3
Doornikse kalksteen	3
Ledesteen	4
Bibliografie	4

Introductie

In opdracht van Ruben Willaert n.v. werden de vondsten in natuursteen afkomstig van de site Kortrijk Centrumstraten bestudeerd. De opdracht bestaat uit een determinatie van de steensoort en indien mogelijk een herkomstbepaling. De stenen werden macroscopisch en met een handlens met een vergroting van 10x onderzocht.

In totaal gaat het om vier vondstnummers: 42, 16, 10, 54. De stenen vondsten worden hieronder per type gesteente besproken: witte kwartsareniet, Doornikse kalksteen en Ledesteen.

Projectcode: KOCE-22, 2023A124

Witte kwartsareniet

Vondstnummer 42 betreft twee onregelmatige fragmenten in een witte kwartsareniet, een type zandsteen dat quasi uitsluitend uit kwartskorrels bestaat. In totaal wegen ze 88 gram. De fragmenten zijn max. 7 cm lang, 4.3 cm breed en 2 cm dik. Ze zijn hoogstwaarschijnlijk afkomstig van bouw materiaal.

Geologische ouderdom gesteente:

Cenozoïcum, Paleogeen, overgang Boven Paleoceen – Onder Eoceen, Landengroep

Herkomst gesteente:

De kwartsareniet uit de Landengroep heeft qua herkomst een breed voorkomen met ontsluitingen o.a. in de regio van Tienen (zandsteen van Tienen, Tienen kwartsiet), over Henegouwen (*grès de Bray/Binche*) tot in het noorden van Frankrijk (*grès d'Artois, grès d'Ostrevent*) (Dusar et al. 2009, Laga et al. 2001). Gezien de specifieke spierwitte aard van de steen gaat het hier wellicht om de variant van “*Le Quesnoy*”. Ze werden intensief ontgonnen in de buurt van Douai (Lewarde, Bugnicourt) en ten zuiden van Valenciennes (Astres) (Debonne & Dreesen 2015: 160-162).

Doornikse kalksteen

Vondstnummers 10 en 16 betreffen fragmenten in Doornikse kalksteen. Het gaat om een onregelmatige plaatvorm, een fragment van een blok met aanzet van een rechte rand (vondstnummer 10; afmetingen en gewicht zie inventaris onderaan) en de aanzet van een semi-cirkelvormig mogelijk decoratief bouwelement (bv. zuiltje) (vondstnummer 16, afmetingen en gewicht zie inventaris onderaan). De eerste fragmenten zijn vrij homogeen en vertonen weinig gelaagdheid. We noteren de

aanwezigheid van enkele verkiezelde macrofossielen (brachiopode). Het semi-circulaire fragment vertoont daarentegen een sterke gelaagdheid (schieferige splijting als resultaat van het hoge kleigehalte).

Geologische ouderdom gesteente:

Paleozoïcum, Onder-Carboon, Tournaisiaan

Herkomst gesteente:

Ontsluit in de Schelde vallei in de regio van Doornik (Poty et al. 2001).

Ledesteen

Vondstnummer 54 betreft een decoratief bouwelement in Ledesteen. Het gaat vermoedelijk om een onderdeel van een moneel. Het meet 15 bij 14 bij 10 cm en weegt 3.9 kilogram.

De kalkzandsteen wordt gekenmerkt door de beige groengrijze kleur, de aanwezigheid van schelpgeesten, bimodale kwarts en glauconiet.

Geologische ouderdom:

Cenozoïcum, Paleogeen, Midden-Eoceen (Lutetiaan), Lid van Lede

Herkomst:

De Ledesteen kent ontsluitingen in een ruime regio tussen Gent, Mechelen, Leuven, Brussel en Oudenaarde. Er wordt ook vaak verwezen naar Dendersteen, Dielegghemse steen en Balegemse steen (Dusar et al. 2009).

Bibliografie

Debonne V., & Dreesen R. 2015. "Stenen Immigranten in De Zwinstreek. Natuursteen in De Onze - Lieve-Vrouwhemelvaartkerk in Damme." *Relicta* 12: 149-80.

Dusar M., Dreesen R. & De Naeyer A. 2009. *Natuursteen in Vlaanderen, versteend verleden*. Wolters Kluwer.

Laga P., Louwye S. & Geets S. 2001. Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium). *Geologica Belgica* 4, 1-2: 135-152.

Poty E., Hance L., Lees A. & Hennebert M. 2001. Dinantian lithostratigraphic units (Belgium). *Geologica Belgica* 4, 1-2: 69-94

Inventaris natuursteen

site	spoor	vondstnummer	gesteente	opmerking gesteente	afmetingen (lxbxh)	gewicht (gram)
KOCE-22	29	42	witte kwartsareniet	herkomst: Le Quesnois ? N-Frankrijk	7 x 4,3 x 2	88
KOCE-22	16	16	Doornikse kalksteen	schelpfragmenten; zeer sterk gelaagd	13 x 11,4 x 3,4	594
KOCE-22	12	10	Doornikse kalksteen	minder uitgesproken gelaagdheid	plaat: 22 x 17 x 6	3213
KOCE-22	12	10	Doornikse kalksteen	minder uitgesproken gelaagdheid	blok: 9,2 x 9,7 x 6,5 cm	788
KOCE-22	48	54	Ledesteen	schelpgeesten, glauconiet, bimodale kwarts; beige groengrijze kleur	15 x 14 x 10	3936